

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา*
BUDDHADHAMMA APPLICATION FOR PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION
PROMOTION AT SALADAENG SUB-DISTRICT OF BANG NAM PREAW
DISTRICT IN CHACHOENGSAO PROVINCE

พระเชิดชู ชินวโล, วชรินทร์ ชาญศิลป์, ธัชชนันท์ อิศรเดช

Phra Cerdchu Chinwamso, Vacharin Chansilp, Thatchnan Issaradet

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: cheadchoo100@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และ 3. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน ตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน แบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้ ด้านพระพุทธศาสนา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านผู้นำชุมชน ด้านประชาชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า 1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ เปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2. พร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ เป็นการแสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังบัญญัติไว้แล้ว สร้างความเชื่อมั่นให้

*Received August 3, 2025; Revised August 29, 2025; Accepted September 1, 2025

ประชาชน 4. เคารพนับถือผู้ใหญ่ การเรียนรู้จากผู้ใหญ่ช่วยให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์
5. ไม่ขัดแย้งล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกัน การเคารพสิทธิของสตรี การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเสมอภาค 6. สักการะเคารพเจดีย์ ผสานศาสนากับการเมืองสร้างความสามัคคี
7. ให้การปฏิสังขรณ์แก่ผู้มีศีลธรรม สร้างแรงบันดาลใจในการยึดมั่นความยุติธรรมซื่อสัตย์
คำสำคัญ: การประยุกต์; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; หลักอภิธานิยธรรม

Abstract

Objectives of this research article were: 1. to study the level of political participation of the people in Sala Daeng Sub-District, Bang Nam Priao District, Chachoengsao Province; 2. to study the relationship between the principle of Aparihaniyadhamma and the political participation of the people in Sala Daeng Sub-District, Bang Nam Priao District, Chachoengsao Province; and 3. to present the application of Buddhist principles to promote political participation of the people in Sala Daeng Sub-District, Bang Nam Priao District, Chachoengsao Province. The research methodology was mixed-methods. The quantitative research, by collecting data from a sample of 343 people according to Taro Yamane's formula using a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The qualitative research, data were collected by In-depth interviewing were 10 key informants, divided into four groups: academics or practitioners in Buddhism, political science, community leaders, and the general public. Data were analyzed using descriptive content interpretation.

The results of the research were found that: 1. The overall level of opinions on the seven principles of Aparihaniyadhamma was at the highest level. 2. The relationship between Aparihaniyadhamma and political participation of the public was found to be statistically significant at 0.01, so the hypothesis was rejected. 3. The application of Buddhist principles for promoting political participation of the public in Sala Daeng Sub-District, Bang Nam Priao District, Chachoengsao Province was found that: 1. Meeting regularly 2. Meeting together and performing the duties that should be done 3. Not enacting things that have not been enacted and not canceling things

that have already been enacted 4. Respecting elders 5. Not harassing or abusing women and respecting each other 6. Paying homage to pagodas 7. Give greetings to people with morality.

Keywords: Application; Political Participation; The Principle of Non-Irrationality

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการเมืองการปกครองให้ก้าวไปสู่แก่นแท้ของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน อย่างแท้จริงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองในหลายด้าน อาทิ กระบวนการเลือกตั้ง แหล่งที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนนอกจากนี้ ยังได้เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ โดยกำหนดให้ผลของการออกเสียงประชามตินั้นสามารถใช้เป็นแนวทางให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี หรือในบางกรณี อาจมีผลเป็นข้อยุติทางกฎหมายได้อีกด้วย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มอำนาจให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีตัวแทนทางการเมืองผ่านสถาบันการเมือง (วีระ หวังสัจจะโชค, 2562)

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่สนับสนุนหลักการประชาธิปไตย เช่น ความสนใจและความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางความคิดเห็น การติดตาม ตรวจสอบ หรือร่วมกำหนดทิศทางในการบริหารงานของรัฐอย่างจริงจัง กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนควรมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ตระหนักว่า กิจกรรมทางการเมืองและการปกครองเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องให้ความสนใจและรับผิดชอบ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธได้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ จะช่วยให้รัฐบาลสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นกลไกในการควบคุมให้การบริหารงานของรัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และต้องรับผิดชอบต่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งล้วนเป็นการส่งเสริมให้ระบอบประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (จุฬารัตน เต็มผล, 2561)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่มุ่งส่งผลหรือสร้างอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารของรัฐบาล ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในรูปแบบที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลังก็ได้ ทั้งนี้ อาจประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว และอาจเป็นไปโดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ตาม ตัวอย่างของการมีส่วนร่วมดังกล่าว ได้แก่ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การรวมกลุ่มเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง ตลอดจนการใช้ความรุนแรงในทางการเมือง (Huntington & Dominguez, 1975)

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกกระดับ ไม่เพียงแต่การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากยังหมายถึงการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบ และการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในหลายพื้นที่รวมถึงตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่พลเมือง ขาดความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลจากปัญหาความไม่โปร่งใส ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และความไม่ไว้วางใจต่อกลไกทางการเมือง ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการสร้างประชาธิปไตยที่เข้มแข็งในระดับท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง, 2566)

หลักพุทธธรรม โดยเฉพาะอปริหานิยธรรมที่เน้นการประชุมปรึกษาหารือการทำงานร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง การเคารพเสียงส่วนรวม และการไม่ละเลยหน้าที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการเสริมสร้างค่านิยมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหลักธรรมที่เข้าใจง่าย ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน และมีพลังในการสร้างความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส (ที.ม. (ไทย) 10/134/66-69)

ดังนั้น การศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลศาลาแดง จึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยค้นหาวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมในการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการสร้างต้นแบบการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ได้อีกในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนตั้งแต่อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีจำนวน 2,326 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มจากประชากร โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ได้จำนวน 343 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน 1. ด้านพระพุทธศาสนา 2. ด้านรัฐศาสตร์ 3. ด้านผู้นำชุมชน 4. ด้านประชาชน 5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires)

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ 1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน 2. นำข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 ชุด ตรวจสอบและได้รับแบบสอบถามกลับมา และ 3. นำข้อมูลดิบที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ 1. ถอดเสียงที่ไว้บันทึกเป็นข้อความ 2. เรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3. สังเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบความเรียง โดยแบ่งเป็นกลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ผู้นำชุมชน ประชาชน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาตามที่ได้เก็บข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามตัวแปรทั้ง 4 ด้าน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการแสดงประชามติ	4.70	0.28	มากที่สุด
2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.63	0.32	มากที่สุด
3. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	4.64	0.33	มากที่สุด
4. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.60	0.32	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.64	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามตัวแปรทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.64$, $S.D.=0.15$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแสดงประชามติ ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.28$) รองลงมา ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=4.64$, $S.D.=0.33$) รองลงมาด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.63$, $S.D.=0.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.32$) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ตัวแปรตาม				
ตัวแปรอิสระ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา	ด้านการแสดงประชามติ	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
หลักอปริหานิยธรรม	-0.011	0.538**	0.560**	0.444**	0.583**
หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ	0.398**	-0.027	-0.054	-0.053	-0.055
พร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ	0.462**	0.037	0.036	0.008	-0.071
ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังมีบัญญัติไว้แล้ว	0.507**	0.006	0.075	0.021	-0.053
เคารพนับถือผู้ใหญ่	0.577**	-0.040	-4.061	0.068	-0.039
ไม่ชมเชยล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกัน	-0.007	-0.018	0.158**	0.051	0.026
สักการะเคารพเจดีย์	0.020	0.083	0.235**	0.212**	0.097
ให้การปฏิสันถารแก่ผู้มีศีลธรรม	0.054	.124*	.178**	0.063	0.077

**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์กันดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อยมาก ($R=-1.011$)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการแสดงประชามติมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($R=.538^{**}$)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($R=.560^{**}$)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย ($R=.444^{**}$)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($R=.583^{**}$)

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1. หลักหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เพราะการประชุมมักจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและบอกถึงความต้องการของตน รวมไปถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหานั้น แลกเปลี่ยนข้อมูลโดยตรงไปตรงมา โดยการมีส่วนร่วมในกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่เป็นกลางและหลากหลาย นอกจากนี้ยังช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่าการเสี่ยงของตนเองมีค่ามากขึ้น และทำให้พวกเขามีความเข้าใจที่ลึกซึ้งในประเด็นการเมืองต่าง ๆ มากขึ้น การประชุมอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นช่องทางที่ดีในการส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจทางการเมือง 2. หลักพร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ พร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้นเพราะว่า เป็นการแสดงการมีระเบียบวินัย มีกฎเกณฑ์ในการประชุม ในเรื่องการทำกิจกรรมก็จะมีการแสดงความคิดเห็นด้านต่าง ๆ จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและเลือกผู้แทนที่ดีที่สุดให้กับประเทศได้ การเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยให้การตัดสินใจและการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว อีกทั้งยังทำให้รัฐบาลมีความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้น 3. หลักไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หากรัฐบาลดำเนินการตามกฎหมายที่มีอยู่แล้วอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส ประชาชนจะมีความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง และรู้สึกว่าการเสี่ยงของพวกเขามีผลในการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในสังคมการรักษาความเสถียรในกฎหมายที่มีอยู่ทำให้ประชาชนไม่รู้สึกว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือกังวลถึงการสูญเสียสิทธิบางอย่างที่พวกเขามีอยู่แล้ว 4. หลักเคารพนบถถือผู้ใหญ่ การเคารพนบถถือผู้ใหญ่เป็นการสร้างความมั่นใจในกระบวนการตัดสินใจเมื่อประชาชนเห็นว่าผู้ใหญมีความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจที่ดีจึงมีความมั่นใจในการเข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง เพราะรู้สึกว่าความคิดเห็นของประชาชนจะได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังในสังคม

และการตัดสินใจจะไม่ถูกทำลายโดยความคิดหรืออารมณ์ชั่วครวญ 5. หลักไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเป็นการลดความกลัวและความกังวล หากไม่มีการข่มเหงล่วงเกินและความรุนแรงทางเพศ สตรีจะรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยไม่ต้องกลัวว่าจะต้องเผชิญกับความรุนแรงหรือการคุกคามจากผู้ที่มิอำนาจการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเช่นนี้จะกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในทุกระดับของการเมือง 6. หลักสักการะเคารพเจตีย์ สักการะเคารพเจตีย์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เป็นการสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การไปสักการะเจตีย์มักเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะร่วมกันในหมู่คนในชุมชน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการเมืองได้มีการพูดคุย การแสดงความคิดเห็นต่าง การแลกเปลี่ยนข้อหาสารทางการเมืองสังคมความเป็นอยู่ เป็นการไปประชุมย่อย ๆ 7. หลักให้การปฏิสนธการแก่ผู้มีศีลธรรม ให้การปฏิสนธการแก่ผู้มีศีลธรรม ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เป็นการสร้างความเชื่อมั่น เมื่อผู้มีศีลธรรมมีการปฏิบัติที่ชัดเจนและโปร่งใส จะช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบการเมืองและการตัดสินใจของตนเอง การเชื่อมั่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้ประชาชนมีความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอย่างมีสติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อหลักอภิปรายธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระสุชาติ สุชาติ และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรในเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ผ่านการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 พบว่า บุคลากรเทศบาลนครรังสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณโณ และคณะ (2566) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธมมเมธี (2557) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยนอกเหนือจากหลักการกำกับดูแลที่ดีทั้งเจ็ดอาจมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลศาลาแดง ซึ่งบ่งชี้ว่าจำเป็นต้องสำรวจตัวแปรทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอื่น ๆ เพิ่มเติม การศึกษาในอนาคตควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้เพื่อเข้าใจถึงสาเหตุที่แท้จริงของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสริย์ วรกุลชัยศรี และคณะ (2567) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการปรีชา ติกขุญาโณ (2560) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาล ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัด ลำปาง พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการบริหารของเทศบาล ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรณัย สุวรรณโชติ และคณะ (2567) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

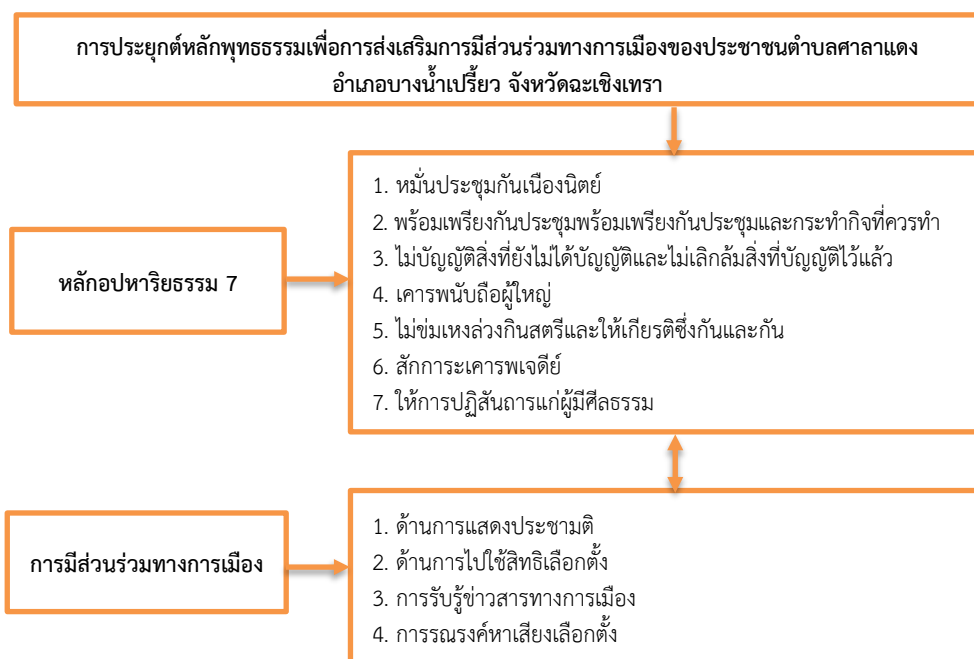
3. การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมของพระพุทธเจ้า เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนมีพัฒนาการทางการเมืองในหลายด้านอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการแสดงออกทางประชาธิปไตย การใช้สิทธิเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในการรณรงค์เลือกตั้ง พฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนถึงความตื่นตัวและตระหนักรู้ทางการเมืองของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในยุคที่ข่าวสารสามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนา

ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนในสังคมไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบุลย์ สุขเจตนิ และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี พบว่า การพัฒนานักการเมืองท้องถิ่นตามหลักอปินิยานิธรรมเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความไว้วางใจจากประชาชน นักการเมืองควรแสดงออกถึงความสามัคคีในการทำงานร่วมกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ มีความรับผิดชอบหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแสดงบทบาทความเป็นผู้นำที่เหมาะสมของประชาชน นอกจากนี้ นักการเมืองควรเคารพผู้อาวุโส ไม่ใช่อำนาจในทางที่ผิด อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและบุคคล ตลอดจนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ วิยะบุญ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปินิยานิธรรมเพื่อการจัดการสภาองค์กรชุมชนเข้มแข็ง ในจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการวางแผนหมั่นประชุมอย่างสม่ำเสมอพร้อมเพรียง กำหนดกฎระเบียบอย่างมีเหตุผลและเคารพผู้รู้ ด้านการจัดการกำหนดกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผลและเคารพในบทบาทของสตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชมานันท์ ขบวนฉลาด (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปินิยานิธรรมเพื่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลประทัดบุ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสุรินทร์ พบว่า อปินิยานิธรรมเป็นหลักธรรมสำหรับผู้บริหารหรือผู้ปกครองที่ส่งเสริมความเจริญมั่นคง และป้องกันความเสื่อมขององค์กร

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา สะท้อนให้เห็นถึงพลังของการบูรณาการระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับกระบวนการทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยผลการสังเคราะห์ข้อมูลชี้ว่า หลักอปินิยานิธรรมทั้งเจ็ดสามารถทำหน้าที่เป็นกรอบคิดและแนวทางปฏิบัติที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง การเคารพความคิดเห็นส่วนรวม การยึดถือกฎเกณฑ์ที่มั่นคง และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน หลักการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หากยังสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส การนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ จึงถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักอุปการิยธรรม ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามการสังเคราะห์ทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ด้านการแสดงประชามติ หลักอุปการิยธรรม ข้อหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ช่วยส่งเสริมการมีเวทีพูดคุย ถกเถียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนกับผู้นำ และให้ประชาชนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นในประเด็นนโยบายของรัฐอย่างสร้างสรรค์ ข้อพร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ เพิ่มความร่วมมือและความพร้อมเพรียงในการแสดงออกเชิงสาธารณะ เช่น การออกเสียงประชามติ ข้อไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติฯ เคารพข้อตกลงและกติกาในการแสดงประชามติ เสริมสร้างวินัยทางการเมือง

2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง หลักอุปการิยธรรม ข้อพร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ ช่วยส่งเสริมกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง ข้อไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความเสมอภาคในการใช้สิทธิ โดยเฉพาะกลุ่มสตรีและผู้ด้อยโอกาส ข้อสักการะเคารพเจดีย์ ปลุกฝังค่านิยมรักถิ่นฐาน ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ข้อเคารพนับถือผู้ใหญ่ คนรุ่นใหม่ได้รับคำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หลักอภิธานิธรรม ข้อหมั่นประชุมกัน เนืองนิตย์ ช่วยส่งเสริมเวทีประชุมทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารโดยตรงจากผู้นำหรือผู้สมัคร ขอให้การปฏิสนธการแก่ผู้มีศีลธรรม สนับสนุนผู้ที่มีคุณธรรมในการเผยแพร่ข่าวสาร ที่ถูกต้อง โปร่งใส ข้อไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติฯ ช่วยส่งเสริม เคารพข้อเท็จจริงและ ไม่บิดเบือนข่าวสารการเมือง ข้อพร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ ช่วยร่วมกัน แลกเปลี่ยนข่าวสารกันในกลุ่มประชุมชุมชนหรือกลุ่มย่อย

4. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หลักอภิธานิธรรม ข้อพร้อมเพรียงกัน ประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ ช่วยส่งเสริม ให้ประชาชนร่วมจัดกิจกรรมสนับสนุนผู้สมัคร และร่วมรณรงค์หาเสียงอย่างมีส่วนร่วม ข้อไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกันและกัน สนับสนุนการมีบทบาทของสตรีในกิจกรรมรณรงค์ทางการเมือง ขอให้การปฏิสนธการแก่ผู้มี ศีลธรรม ช่วยสนับสนุนผู้สมัครที่มีคุณธรรม มีศีลธรรม สร้างการเมืองสะอาด ข้อสักการะ เคารพเจดีย์ ช่วยส่งเสริมการรณรงค์ที่เชื่อมโยงกับค่านิยมท้องถิ่นและศาสนาอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ควรให้จัดตั้งสภาประชาชนท้องถิ่นในแต่ละเขตหรือจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวนโยบาย และร่วมตัดสินใจในเรื่อง สำคัญเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น ผ่านกระบวนการประชุมอย่างเป็นทางการและมีผล ผูกพันต่อหน่วยงานรัฐในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นใน กระบวนการประชาธิปไตยจากฐานราก

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ควรให้จัดตั้งโครงการประชาชนสื่อสารเลือกตั้ง ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานรัฐ เช่น กกต. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้นำชุมชน ครู เยาวชน เป็นผู้เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และกระบวนการเลือกตั้งอย่างถูกต้องในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ทั้งนี้ควรกำหนดมาตรฐานเนื้อหา อบรมผู้เผยแพร่ และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดเวทีประชุมสาธารณะ อย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้มีการจัดอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งในแต่ละ เขตหรือชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อกังวล และลงคะแนน

เสี่ยงในประเด็นสำคัญก่อนที่หน่วยงานรัฐจะดำเนินนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการประชุมอย่างโปร่งใสผ่านสื่อสาธารณะ

2. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลาดเตาะ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับอาสาสมัครประชาชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง สิทธิและหน้าที่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมสอนวิธีการถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจง่าย แล้วมอบหมายให้อาสาสมัครเหล่านี้จัดบูทให้ความรู้ในชุมชน โรงเรียน และตลาด รวมถึงการสร้างสื่อออนไลน์ เช่น คลิปวิดีโอหรืออินโฟกราฟิก เพื่อกระจายข้อมูลอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจถึงซึ่งถึงวิธีที่ผู้นำในแต่ละชุมชนสามารถกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และสร้างกลไกสนับสนุนการรณรงค์อย่างสร้างสรรค์และเป็นธรรม

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่นโยบายผู้สมัครระดับท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- เขมานันท์ ขบวนการ. (2564). การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลประทัดบุ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดสุรินทร์. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 12(1), 133-142.
- จุฬารัตน เตมียา. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ธีรณัย สุวรรณโชติ และอภิญา ฉัตรช่อฟ้า. (2567). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 7(5), 217-228.
- พระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณ และคณะ. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(4), 247-258.
- พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระสุชาติ สุชาติ และคณะ. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรเทศบาลนคร
รังสิต จังหวัดปทุมธานี ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562. *วารสาร มจร
การพัฒนาสังคม*, 6(2), 118-128.
- พระอธิการปรีชา ดิग्ฆญาโณ. (2560). *ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอภินิหารธรรม
ของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพบูลย์ สุขเจตน์ และคณะ. (2563). การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชน
ที่มีต่อการเมือง ระดับท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*,
7(10), 234-247.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระ หวังสัจจะโชค. (2562). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในประชาธิปไตยใหม่*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า.
- เสาวนีย์ วิยะบุญ และคณะ. (2562). การประยุกต์ใช้หลักอภินิหารธรรมเพื่อการจัดการ
สภาองค์กรชุมชนเข้มแข็ง ในจังหวัดระยอง. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*,
8(4), 124-135.
- องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง. (2567). *ข้อมูลจำนวนประชากร*. สืบค้น 30 มิถุนายน
2567, จาก <https://saladangchachoengsao.go.th/public/>
- อิสริย์ วรกุลชัยศรี และคณะ. (2567). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป
ของประชาชน กลุ่มชาติพันธุ์อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสหวิทยาการ
นวัตกรรมการบริหาร*, 7(2), 41-53.
- Huntington, S. P. & Dominguez, G. (1975). *Political development*. Massachusetts:
Addison Wesley.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York:
Harper and Row.